

SEMINARIUM VARADIENSIS

Anul VII
Numărul
24-25 (50-51)
FEBRUARIE
MARTIE
2010

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

RUGĂCIUNEA (V)

O rugăciune bine structurată ar trebui să treacă succesiv prin cele două etape de maturizare. Astfel, întâi ar trebui să ne „însănătoșim” **rugăciunea vocală**, iar mai apoi să ajungem la **rugăciunea ascultării**.

1) **Rugăciunea vocală**

Problemele ce ne împiedică în a face o rugăciune vocală sănătoasă sunt distragerile. Acest fapt reprezintă o limită firească naturii umane, dar într-o anumită măsură distragerile sunt „cultivate” și de o lipsă a educării proprii atenției. Trebuie să învățăm să conviețuim cu această limitare omenească, dar în același timp trebuie să încercăm să i ne împotrivim. O rugăciune vocală zadarnică, care nu a beneficiat de atenția noastră, se transformă într-o tristețe interioară. Răul nu constă în faptul că uneori suntem distrați în timpul rugăciunii, ci în faptul că suntem în permanență distrați, lucru ce nu trebuie să-l tolerăm.

Trebuie să luptăm permanent cu această obișnuință al cărei scop este necinstirea lui Dumnezeu și tulburarea sufletului nostru. Decât să vorbești cu Dumnezeu complăcându-te în starea de distragere, de împrăștiere a minții și a gândului, mai bine să taci.

Rugăciunea vocală este închipuită ca o punte către Dumnezeu. În cazul acestui tip de rugăciune există cel puțin două riscuri: să rămâi dincoace de punte (rugăciunea distrată) sau să stai pe punte și să nu o treci – e cazul rugăciunii vocale în care nu suntem atenți la cuvintele rostite, refuzând astfel înaintarea spre Dumnezeu. Acest caz este similar celui în care copiii mici învață să citească: se opresc atât de mult la fiecare silabă, încât la urmă nu mai înțeleg ce au citit.

Prin rugăciunea vocală trebuie să căutăm să ne unim cu Dumnezeu, nu să ne separăm de El. Nu ajunge să recităm un psalm, dacă prin acea rugăciune nu devenim una cu Dumnezeu, căruia îi înălțăm rugăciunea noastră. Părinții desertului, marii experți ai rugăciunii vocale obișnuiau să se roage des, dar folosind rugăciuni scurte, așa numitele iaculatorii spontane.

Pentru a însănătoși rugăciunea vocală, trebuie să fim atenți la gândurile noastre, iar când acestea „aleargă” aiurea în timp ce noi ne rugăm, să fim capabili a le readuce pe făgașul rugăciunii. Tot în acest sens ar trebui să ne

folosim cât mai des de rugăciuni spontane, scurte; putem face unele pauze în recitare pentru a aprofunda cuvintele rostite, înălțându-ne gândul spre Dumnezeu.

2) **Rugăciunea ascultării**

„Nu oricine îmi zice: <<Doamne, Doamne ...>>, ci acela care face voia Tatălui Meu va intra în Împărăția Cerurilor” (Mt 7, 21).

Ascultarea față de Dumnezeu este esența, inima rugăciunii. Dacă rugăciunea nu ne duce la ascultare față de El, ne aflăm doar la suprafața a ceea ce se numește rugăciune. Abia când ne obișnuim cu rugăciunea ascultării începem să fim creștini adevărați. Am putea defini rugăciunea ascultării ca pe o căutare plină de umilință și încredere a voinței lui Dumnezeu în ceea ce privește viața noastră.

Rugăciunea ascultării înseamnă să căutăm lumina lui Dumnezeu, voința Lui în soluționarea problemelor personale care ne preocupă cel mai mult. Cu alte cuvinte, rugăciunea ascultării înseamnă să înveți să-ți organizezi și să-ți conduci propria-ți viață numai în lumina lui Dumnezeu. Acest lucru presupune o viață spirituală profundă.

Primul pas spre ascultare îl constituie crearea unui cadru propice ascultării. Astfel, este necesară motivația interioară de a vrea să fi ascultător, de a vrea să auzi părerea lui Dumnezeu în ceea ce privește viața ta. Pentru aceasta este nevoie și de o recunoaștere umilă în fața Domnului a împietririi proprii inimi și de a-i cere ajutorul în a plămădi o inimă sensibilă la șoaptele Lui.

Ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu va fi mereu întregită de ascultarea proprii conștiințe. Interoghează-ți așadar conștiința adresându-i lui Dumnezeu întrebări ca acestea: „Doamne, care este voința Ta în ceea ce privește viața mea?”, „Doamne, de unde să încep în rezolvarea acestei probleme spinoase?” și lista întrebărilor ar putea continua la nesfârșit. Să ne găsim fiecare propriile întrebări care să fie conforme nevoilor vieții noastre și să i le adresăm cu încredere lui Dumnezeu.

Dumnezeu nu-i va refuza lumina Sa celui care este hotărât să-I îndeplinească voința.

Pr. Anton RUS,
Părinte spiritual

EDUCAȚIA CREȘTINĂ

Educația este una dintre cele mai nobile și cele mai complexe activități umane. Educația este absolut necesară omului, existând în acesta dorința, înclinația și capacitatea de a răspândi zestrea înțelepciunii și învățaturii sale, de a se perpetua spiritualicește dincolo de timpul și spațiul care i-au fost hărăzite.

Un îndreptar de bază pentru educație îl constituie Vechiul Testament, cele mai multe sfaturi și principii pedagogice găsindu-se în Levitic, Numeri, Deuteronom, Pilde sau Psalmi. Din cărțile menționate rezultă că scopul educației este dobândirea înțelepciunii spre care trebuie să tindem din toate puterile. În concepția Vechiului Testament este considerat om înțelept nu cel care are cele mai multe cunoștințe, ci cel care știe cum să trăiască pentru a fi bine plăcut lui Dumnezeu.

Ca metodă educativă, Vechiul Testament recomandă în special exemplul părinților care sunt obligați să-și educe copiii. Muștrarea, atunci când este cazul, face parte tot din actul educativ: „*Cine cruță toiagul său își urăște copilul, iar cel care-l iubește îl ceartă la vreme cuvenită*” (Pilde 13, 24).

Educația creștină are drept început și sfârșit dragostea de om și de Dumnezeu, în vederea fericirii omului pe pământ și în Ceruri. În epoca patristică, ideile despre educație sunt cuprinse în diverse tratate de educație generală și specială, în omilii, comentarii, opere poetice etc.

Părinții și scriitorii Bisericești creează o nouă formă de spiritual care implică o orientare nouă pentru fiecare individ. Ei foloseau metode diferite de educație, în funcție de situații, împrejurări și oameni. În epoca patristică era prețuită atât educația individuală, cât și cea a maselor. Biserica era cea care făcea educația în spirit de frățietate și de dragoste, proces în care personalitatea individului nu era anulată, ci integrată în ansamblul „personalității” *Eclessiei*.

Conform învățaturii Sfântului Clement Alexandrinul, idealul educației creștine este înscrierea omului în drumul către Hristos, dobândirea virtuților prin urmarea modelului suprem care este Isus Hristos. Viața propusă de această educație privește atât spiritul, cât și trupul.

În viziunea Sfântului Vasile cel Mare, educarea copiilor trebuie să se facă în disciplină și iubire față de Dumnezeu în vederea realizării unei personalități moral-religioase și a viețuirii în Hristos.

Sfântul Vasile cel Mare recomandă începerea procesului educațional cât mai timpuriu posibil pentru ca sufletul, fiind moale la vârste mai fragede, să poată fi modelat și format.

Și Sfântul Ioan Gură de Aur acordă o importanță deosebită educației în scrierile sale, acesta considerându-o temelie oricărui bun creștin. În epoca patristică, educația se făcea în vederea vieții de aici, în sensul și în măsura în care această viață pământească devenea un instrument pentru dobândirea vieții veșnice. Astfel, în perioada patristică, educația urmărea câștigarea virtuților și a desăvârșirii ca trepte care duc la mântuire.

Această dimensiune a educației s-a păstrat în unele școli până în zilele noastre. Educația creștină este o acțiune specific umană, desfășurată în mai multe contexte: familie, Biserică, școală, societate. Ea este o lucrare susținută de iubire, de încredere, de libertate și, bineînțeles de harul lui Dumnezeu.

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „a educa înseamnă a cultiva curățenia sufletească, a-l crește pe copil moral și în evlavie, a avea grijă de sufletul lui, a-i modela inteligența, a forma un atlet pentru Hristos, pe scurt, a te îngriji de mântuirea sufletului lui. Educația este o artă. „artă mare ca aceasta nu există, pentru că dacă toate artele aduc un folos pentru lumea de aici, arta educației se săvârșește în vederea accederii la lumea viitoare.”

De aceea, educația creștină a celor mici este azi un imperativ. În lumea secularizată în care trăim rareori poți găsi o emisiune educativă la televizor, rareori găsești un profesor care să-i educe pe copii din dragoste față de Dumnezeu. Astfel, cea mai bună cale pentru o educație creștină, azi, ne rămâne educația din familie. Părinții, puternic ancorați în învățăturile Bisericii, sunt singurii care pot modela sufletul copiilor lor încât aceștia să rămână virtuțoși chiar și atunci când societatea va încerca să-i prindă în mrejele ei pervertitoare.

Așadar, părinți, nu vă rușinați de învățătura lui Hristos, deoarece este singura care poate „produce” oameni de calitate, capabili să construiască o societate care să reabiliteze valorile morale care pierd tot mai mult teren în fața pseudovalorilor mondene.

Eugen IVUȚ,
ANUL -III-

ÎNVIEREA, MISTER AL MÂNTUIRII

„Dumnezeu a înviat pe acest Isus căruia noi toți îi suntem martori.” (Fapte 2, 32)

Rostind sintagma „învierea lui Isus”, sau chiar tradiționalul salut pascal „Hristos a înviat” realizăm că acestea sunt cuvinte care depășesc sfera noastră de înțelegere rațională. Chiar și așa, în acest răspuns al credinței „Adevărat a înviat!” se află întregul mister al mântuirii noastre și al lumii întregi.

Misterul lui Hristos nu se sfârșește, ba chiar mai mult, *nu se poate sfârși* cu moartea Sa jertfelnică pe Cruce. Dacă ar fi astfel atunci moartea Sa nu ar mai fi o jertfă (termenul jertfă așa cum apare în Vechiul Testament denotă o acțiune reconciliatoare), ci am putea-o numi cel mult moarte eroică pentru o ideologie utopică. Atunci Isus nu ar mai fi Răscumpărătorul, ci doar un om care a transmis un mesaj lumii, acest mesaj nu a fost înțeles, iar purtătorul lui a falimentat prin moartea rușinoasă pe Cruce. Sfântul Apostol Pavel afirmă că „dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința voastră” (1 Cor 15, 14). Învierea lui Isus nu este

atât un fapt dovedit științific cât este un adevăr acceptat prin credință. Dacă învierea lui Isus a fost o minciună înseamnă că dealungul celor două milenii de creștinism oamenii au trăit în minciună, martirii au murit pentru o cauză falsă, Sfinții și-au închinat viața unui scop fals, iar întreaga umanitate se îndreaptă spre nicăieri.

În zilele noastre există multiple interese pentru slăbirea credibilității Bisericii, în acest scop se vrea dinamitarea adevărului fundamental pe care se sprijină ea: învierea lui Isus. Pentru a facilita acest lucru suntem bombardati prin mass-media cu informații eronate, pseudo-descoperiri care atestă că Isus nu ar fi înviat (de ex. descoperirea așa-zisului mormânt al lui Isus). Aceste argumente contemporane au trecut mai ales printre adolescenți care ajung să creadă că învierea lui Isus a fost doar o poveste inventată de apostoli. Acest adevăr al învierii Domnului trebuie apărat cu orice preț, deoarece învierea Lui reprezintă garanția învierii noastre. Credința în înviere dă sens vieții noastre, ne îndreaptă spre o finalitate mântuitoare. Noi, creștinii credem că așa cum Dumnezeu l-a înviat pe Isus (Fap 2, 32) așa ne va învia și pe noi în același Isus.

Simpla citire a Evangheliilor ne asigură de veracitatea Învierii. Analizând sumar momentul Crucii, îl vedem pe Isus părăsit de toți, în special de către apostolii alături de care a petrecut un timp îndelungat predicând și făcând minuni. Cei cărora Isus le-a spus că va învia după trei zile, s-au făcut nevăzuți, credeau că

Învățătorul lor a falimentat. Starea apostolilor trebuie să fi fost jalnică, dezamăgirea lor fără margini. Imaginați-vă doar: să renunțe la viața lor personală pentru a urma un om care a murit pe o cruce. Câtă frustrare și dezolare au simțit! Cât de neajutorați se simțeau în fața morții Celui în care au crezut! Dar... surprindere mare... după câteva zile de la moartea lui Isus îi vedem pe aceiași apostoli predicând cu înflăcărare Învierea Domnului. Ceva trebuie să se fi întâmplat! Cei care erau dezamăgiți de moartea lui Isus au avut curajul să moară

pentru vestirea Învierii Lui. S-a petrecut o turnură psihologică fără precedent, și doar o întâmplare reală putea să-i facă pe apostoli credibili în fața mulțimilor. Ceea ce s-a întâmplat a fost faptul că **Isus a înviat!**

Istoricitatea învierii lui Christos este atestată în Evangheliile prin *prezentarea mormântului gol* și prin *aparițiile Celui Înviat*. Toate cele patru Evangheliile conțin relatarea așezării Trupului lui Isus în mormânt cu ajutorul lui Iosif din Arimateea. Toți evangheliștii

descriu vizita femeilor la mormânt în dimineața primei zile după Sabat, toți atestă evidența mormântului gol, prezența Îngerului și vestea Învierii. Acestea sunt primele fapte care atestă Învierea. În ceea ce privește aparițiile după înviere, Isus crede de cuviință să se arate fiecăror în mod diferit: prin cuvânt către Maria Magdalena (In 20, 16), printr-un gest caracteristic către ucenici în Emaus (Lc 24, 30), sau pur și simplu arătându-se apostolilor (Mc 16, 14; Mt 28, 17; Lc 24, 36; In 20, 19). Deci aparițiile lui Isus nu sunt rod al invențiilor apostolilor (autosugestie), ci sunt rezultatul unei prezențe obiective și reale. De remarcat este și faptul că apostolii nu îl văd pe Isus în somn sau în vis, și că pe lângă faptul că-L văd, ei aud și sunetele Lui ceea ce indică o acțiune perceptivă cu baze reale.

Acceptând că viața lui Christos nu s-a sfârșit pe cruce, acceptăm implicit că viața noastră, a fiecăruia, nu se va sfârși într-un mormânt. Sfântul Pavel spune în epistola către Tesaloniceni că atunci când Hristos va reveni în slavă, îi va învia pe cei care au trăit după poruncile Lui, ducându-i în împărăția lui Dumnezeu. Avem speranța învierii în Isus Hristos, Domnul. Încercăm să trăim virtuos în această viață pentru a învia la viața veșnică în Isus. Acesta este întregul sens al vieții noastre, și anume finalitatea mântuitoare al cărei garant este *Isus Înviat*.

Marcel AUȘAN
ANUL -III-

VASILE DIN CESAREEA CAPADOCIEI

Ce putem spune despre acest Sfânt, Părinte, Doctor al Bisericii, “trâmbița cea cu dumezeiască glăsuire”?

Dintre toți Părinții cappadocieni (Vasile, Grigorie de Nazianz și Grigorie de Nyssa), doar lui înainte de trecerea la viața veșnică, contemporanii îi atribuie apelativul de “cel Mare”.

Cronologia vieții sale începe aproximativ în anul 329/330 la Cezareea, vechea capitală a Capadociei (regiune aflată în Turcia în mijlocul deșertului Anatoliei, o peninsulă de aproape 800.000 Km² care se afla la mijlocul marilor drumuri comerciale antice. Strămoșii capadocienilor au fost hitiții, unul dintre cele mai mari popoare ale antichității, care au creat orașele subterane în această regiune ca refugiu în fața inamicilor. Acestea au fost mai apoi folosite de creștini în timpul persecuțiilor. Sfântul Vasile are ca părinți pe Vasile, celebru retor în Neocezareea Pontului și pe Emilia, fiică de martir. Este binecuvântat de Dumnezeu cu nouă frați dintre care doi vor fi episcopi ca și el: Grigorie de Nyssa și Petru de Sebaste, iar Naucrațiu și Macrina cea Tânără se dedică total lui Hristos printr-o viață ascetică exemplară.

Apartinând elitei creștine prin familia sa aristocratică, junele Vasile, prin studiile de retorică, filosofie și administrație de la Cezareea, Constantinopol și mai apoi Atena se alătură și elitei intelectuale a imperiului. După reîntoarcerea de la Academia din Atena (356) predă, pentru scurt timp retorica în Cezareea, iar după moartea tatălui său, abandonează aproape imediat activitatea didactică pentru a se dedica complet unei vieți ascetice creștine.

Dar ce poate să îl facă pe acest tânăr intelectual să ia această decizie? Reîntoarcerea din Atena este provocată în mod sigur de atracția irezistibilă exercitată de predicarea lui Eustațiu, episcop de Sebaste (cca. 300-380). Eustațiu de altfel este considerat fondator al primelor comunități ascetice în Armenia, Paflagonia și Pont și organizator a unor centre de îngrijire a săracilor și bolnavilor după cerințele canonului 75 de la primul

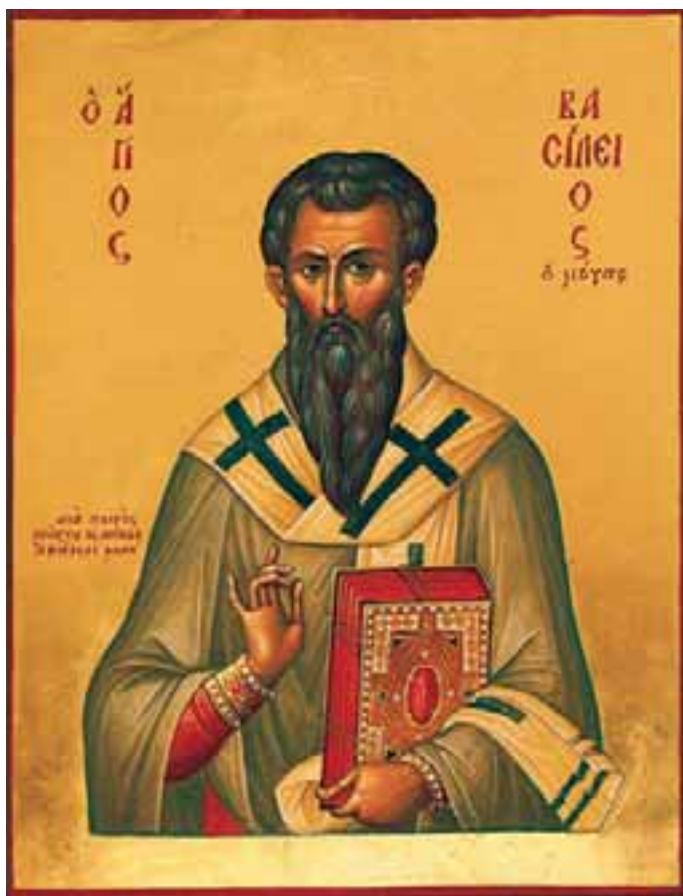
Conciliu de la Niceea (325). Printre discipolii săi se afla întâmplător și familia lui Vasile, el însuși crește sub îndrumarea acestui maestru. Trebuie să menționăm faptul că mișcarea lui Eustațiu nu este văzută bine de Biserica instituțională care se simte judecată și condamnată de radicalismul evanghelic predicat de unii discipoli ai acestui episcop („condamnă nunta, nu vor să se roage în casele căsătoriților, disprețuiesc preoții căsătoriți, postesc duminica, ... afirmă că bogății nu pot vedea împărăția lui Dumnezeu...” Sozomenus, *Hist. Eccl.* 111,14). În cele din urmă ordinea în Biserica locală este readusă prin sinodul convocat la Gangra Paflagoniei în anul 341, mișcarea eustațiană fiind obligată la observarea disciplinei eclesiastice oficiale.

După ce primește botezul, devine lector, vinde toate bunurile sale și se dedică ajutorării săracilor după modelul lui Eustațiu. Influența predicării acestui maestru și dorința de a reacționa la decăderea bisericii instituționale marchează profund acești ani ai tinereții lui Vasile și constituie cei doi poli de confruntare din doctrina sa spirituală. Tot lui Eustațiu, Vasile îi cere ajutor pentru a organiza faimoasele “Vasiliade”, pe un teren donat de împărat, lângă Cezareea, complexuri care cuprind case de primire pentru străini, săraci,

bolnavi, ateliere, școli pentru orfani sau pentru copiii încredințați de părinți comunității pentru a primi o formare creștină. Aceste structuri permit nu doar a sta înaintea necesităților imediate dar și de a face opera de eliberare de exploatare, nedreptate; în Vasiliade se învață o profesie și se ține o activitate culturală.

Vasile este hirotonit preot în anul 362. O hirotonire primită cu greu în timpuri dure pentru Biserica, este vorba de politica ostilă creștinismului a împăratului Iulian Apostatul (noiembrie 361 – iunie 363). Câțiva ani mai târziu, Capadocia este lovită de o puternică foamete. Aceasta este o perioadă secerată de multe tensiuni sociale în care bogăția este concentrată în mâinile unui număr restrâns de proprietari de

(continuare în pag. 5)

UN ASPECT AL ROMÂNIEI ULTIMILOR ANI

Fiecare societate își construiește propria versiune a lumii, „adevărurile“ ei, în condițiile specifice perioadei la care ne raportăm. Studiile asupra interacțiunii sociale examinează comportamentul oamenilor la nivel microsocial și se concentrează asupra acțiunilor de zi cu zi ale oamenilor, a felului în care își duc viața și a modului în care trăiesc efectiv. Problema pe care vreau să o abordez este cea a familiilor în România și surprinde două aspecte. Primul: din cauza situației economice din țară, mulți români au ales să plece la muncă în alte țări, iar al doilea ar fi cel legat de relațiile părinți-copii din ultimii douăzeci de ani.

Privită societatea prin prisma primului aspect, observăm la tot pasul dezastrul pe care acest fenomen, situația economică, l-a făcut mai ales în unele familii care sunt direct afectate. Avem copii abandonați, avem copii crescuți cu chiu cu vai de bunici depășiți de mult de tupeul și obrăznicia nepoților, avem copii care se cresc unii pe alții și așteaptă suta de euro care vine sau nu, avem tristețe și deznădejde, avem copii needucați, care vorbesc urât, stau continuu la televizor sau pe internet și se îmbolnăvesc uneori ca urmare a durerii pe care o simt de dorul mamei și al tatei.. De asemenea, avem părinți care tânjesc după copiii lor și totuși nu au curajul de a se întoarce acasă și nici pe acela de a-și lua și copiii să-i aibă alături. Avem părinți care doar după câteva luni petrecute afară uită de rădăcinile lor și chiar încep să manifeste sentimente negative față

(urmare din pag. 4)

terenuri. Presbiterul Vasile predică împotriva bogățiilor care strâng roadele în grânare îndepărtând săracii de la bunurile pământului pe care Dumnezeu le-a destinat tuturor. În anul 370 este hirotonit Arhiepiscop și instalat ca mitropolit al Capadociei în timpul împăratului arian Valens (28 martie 364 – 9 august 378). În scurt timp, datorită convingerilor sale niceene, intră în disgrazia autorităților imperiale, iar împăratul este nevoit să semneze decretul de suspendare a sa și pe deasupra împarte provincia în două: Capadocia I cu capitala la Caesarea și Capadocia II (partea meridională și occidentală) cu capitala la Tiana. Reîntors din exil, cu mitropolia împărțită, Sfântul Vasile este nevoit să creeze noi eparhii și să instaleze episcopi „orthodoxi”. Curând „Vasiliade” datorită puternicei sale influențe devine „o nouă cetate” încât treptat antica Cezarea este abandonată. Pentru mitropolitul Vasile viața se termină la doar 49 de ani. Domnul îl va lua în Împărăria Cerurilor la 1 ianuarie 379, în plin triumf al *orthodoxiei dogmatice*, care este în cea mai mare parte doar meritul său și a luptei sale contra ereziilor.

Opera „Marelui” Vasile, „maestrul stilului” cum este chemat de amicul său Grigorie de Nazianz, poate fi împărțită în: Scrieri teologice-

de țara natală, avem părinți care îi lipsesc pe copiii lor de partea de educație cea mai importantă din viață și, în fine, avem părinți care au primit o libertate la care poate părinții lor au visat toată viața și n-au știut ce să facă cu ea, irosind-o.

Așadar, România, încotro?

Privind din punct de vedere al relațiilor de familie, această perioadă este poate cea mai neagră din istorie, un rol important avându-l și mass-media zilelor noastre împreună cu scăderea dramatică a credinței, a iubirii aproapelui și a speranței, mai presus decât situația economică a țării. Toate cuceririle tehnicii și ale științei pe care omul le-a făcut în ultimul secol au devenit treptat instrumente în mâna Satanei, folosite pentru dezbinarea, ura și deznădejdea oamenilor și în special a familiilor. Acestea toate conduc și la o concluzie, și anume că noi, numai noi construim realitatea pe care o trăim. Noi și numai noi putem ușura suferința, la fel cum numai de noi depinde dacă generația următoare va fi mai bună sau mai rea decât suntem noi. Iar pentru aceasta trebuie în primul rând să revenim la valorile tradițional creștine, punându-L pe Dumnezeu în centrul vieții noastre, iar Spiritul Sfânt să ne călăuzească permanent în acțiunile și în viața noastră.

Orest NICHITA,
ANUL -I-

polemice (Împotriva lui Eunomiu, Spiritul Sfânt); exegetice (Omilie la Hexaimeron, 15 Omilii la Psalmi); pedagogice (Tratatul către tineri); ascetice (Instrucțiuni Morale, Marele și Micul Ascetikon); epistole (366 de scrisori).

Bibliografia:

GRIBOMONT J., «Basilio di Cesarea di Cappadocia (330 cca. - 379)», in *Nuovo Dizionario Patristico e di Antichità Cristiana*, A-E, diretto da Angelo Di Berardino, Casa Editrice Marietti S.p.A., Genova 2006, 724-731;

R. M. RUSSO, «Basilio Magno (santo)», in *Dizionario di Mistica* a cura di L. BORRIELLO / E. CARUANA / M.R. DEL GENIO / N. SUFFI, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1998, 203-204;

MONDIN BATTISTA, *Dizionario dei Teologi*., Edizioni Studio Domenicano, Bologna 1992, 99-100;

QUASTEN JOHANNES., *Patrologia*, II voll., Casa Editrice Marietti S.p.A, Genova 1980, 206-223.

Fr. Grigore TEODOR,
monah

PEDAGOGUL

Una dintre cele mai importante lucrări patristice care se vor a fi ghid pentru viața creștinilor adevărați este „Pedagogul”, opera Sfântului Clement Alexandrinul. În cadrul acestei opere, Isus Hristos este prezentat ca un Pedagog desăvârșit care dorește ca și elevii săi să ajungă la desăvârșire. În cele ce urmează spicuiesc unele din învățămintele cele mai importante prezente în această operă.

În orice om se găsesc trei lucruri esențiale. Acestea sunt: moravurile, faptele și acțiunile. Există o forță superioară naturii omenești care guvernează toate aceste trei lucruri. Această forță este Cuvântul. El este Acela care ne conduce spre un scop anume și ne făgăduiește vindecarea pasiunilor. De aceea Cuvântul poate fi numit și *Pedagog*.

Fiind Pedagog, are datoria de a se îngriji de educația oamenilor, nu de instruirea lor. Acest pedagog este unul desăvârșit, deoarece se aseamănă cu Dumnezeu, Tatăl Său, fiind fără de păcat și nepătimaș cu sufletul. Noi avem față de El datoria de a încerca să facem astfel încât sufletul nostru să se asemene cât mai mult cu El. Pentru început trebuie să scăpăm de pasiuni, iar apoi să ajungem să ne stăpânim păcatele pe care le comitem din obișnuință.

Dintr-o imensă iubire față de oameni, dovedită prin faptul că pe om l-a creat după chipul și asemănarea Sa, El ne spune prin faptă și Cuvânt ce trebuie și ce nu trebuie să facem, având grijă să nu invadeze propria noastră libertate. Pedagogul se ocupă în primul rând cu educarea copiilor, ba chiar pune ca și condiție de accedere în Împărăție asemănarea noastră cu cea a copiilor.

În această operă, Pedagogul ne învață că trebuie să avem o viață ordonată și în ceea ce privește cele mai banale și aparent lipsite de importanță aspecte, cum ar fi mâncarea, somnul, îmbrăcămintea etc. De exemplu, mâncarea trebuie să fie una simplă, și nu aleasă, deoarece mâncarea simplă ajută la creșterea trupului, la sănătatea lui și-l face pe om puternic. De asemenea nu trebuie să fim lacomi la mâncare, iar dacă suntem inviațați undeva, trebuie să mâncăm ceea ce se servește, fără a face mofturi. În ceea ce privește podoabele exterioare, Sfântul Clement ne sfătuiește să nu ne cumpărăm lucruri scumpe și luxoase, deoarece doar ne facem de râs, ba mai mult, nu ne folosesc la nimic dacă suntem goi pe dinăuntru. Podoabele sunt semn al vanității și al desfrâului. Să nu iubim pietrele prețioase sau frumusețea trupului, deoarece adevărata valoare o reprezintă virtutea, adică asceza, iar adevărata bogăție este cea a sufletului. Pentru a fi pe placul Pedagogului, trebuie așadar să ne procurăm doar acele bunuri care ne sunt de un real folos .

Un alt aspect important al omului îl reprezintă cuvintele pe care le întrebuințează. Trebuie să ne ferim de a rosti cuvinte rușinoase, ba mai mult, trebuie să-i oprim pe cei care fac acest lucru, folosindu-ne de privire sau , dacă este oportun, chiar și de cuvinte aspre.

Creștinul este dator să urască răul și să se alipească de bine, pentru că se sfințește doar acela care are legătură cu sfinții. Pe lângă faptul că nu trebuie să rostim sau să ascultăm cuvinte rușinoase, Pedagogul ne mai învață că trebuie să ne păstrăm curați față de faptele de rușine, să nu ne dezgolim anumite părți ale trupului precum și să nu privim părțile oprite ale propriului corp. Prin aceasta Pedagogul vrea să ne ferească de desfrânare.

Parfumul aduce trândăvie și plăceri. Precum am îndepărtat desfătarea de la mâncare, tot așa trebuie să alungăm de la fața noastră plăcerea mirosului, ca nu cumva, fără să ne dăm seama, prin simțuri să pătrundă în ființa noastră neînfrânarea. Cu toate acestea, parfumurile nu ne sunt interzise, doar că trebuie să alegem acele parfumuri care ne sunt de folos, care „nu deșteaptă trupul împingându-l la împreună și prietenii desfrânate”¹.

Până și somnul trebuie să fie unul ușor și nicidecum profund. Somnul profund este asemănat cu moartea, deoarece din cauza nesocotinței noastre ajungem nesimțitori, iar prin închiderea pleoapelor ni se „taie” lumina. Somnul ușor este caracteristic celor care-l așteaptă pe Stăpânul Cereșc, care se trezesc în orice clipă pentru a-i deschide ușa sufletului lor Împăratului Oștirilor Cerești.

În ceea ce privește băile, ele pot fi făcute din patru motive: pentru curățire, pentru sănătate, pentru căldură și pentru plăcere. Băile de plăcere trebuie evitate, iar cea mai bună baie este baia în care ne spălăm sufletul, pentru ca Pedagogul să nu ne zică și nouă: „Vai vouă care curățiți partea din afară a paharului și a blidului, dar pe dinăuntru sunt pline de necurăție!”

Consider opera „Pedagogul” a Sfântului Clement Alexandrinul o operă care fundamentează comportamentul unui creștin adevărat. Acesta, chiar dacă trăiește în lume, nu este al lumii. Dacă unele învățăminte prezentate am fi dispuși să le catalogăm drept depășite și prin urmare fără utilitate pentru creștinii secolului XXI, după o privire mai profundă, vom și negreșit să aplicăm aceste sfaturi în viața de zi cu zi, construind astfel o viață autentică, bazată în învățătura lui Hristos și pe Tradiție.

Alina SĂRĂCUȚ,
ANUL -III-

¹ Clement Alexandrinul, *Scrieri - partea I*, Editura IMBOR, București 1992, pag. 58

EXCURSIE LA SIGHIȘOARA

Cum s-a terminat sesiunea de examene, am pornit cu prietenii într-o excursie de două zile, ca să ne mai relaxăm și să descoperim locurile minunate din țară. Destinația noastră a fost Sighișoara, unde se află una dintre puținele cetăți medievale locuite din sud-estul Europei și singura de acest gen din România.

Întemeierea este datată în cronicile secolului al XII-lea, la 1191 și 1198, însă prima atestare documentară a orașului este făcută în 1280. Zona orașului este locuită, cu mici întreruperi, de aproximativ 4000 de ani, fiind atestate arheologic o așezare din epoca bronzului, două așezări dacice din epoca fierului, un castru roman pentru paza drumului, o așezare a daco-romanilor și a urmașilor lor.

În a doua jumătate a secolului al XII-lea, regii Ungariei aduc coloniști germani în sudul Transilvaniei. Sașii întemeiază lângă apa pârâului Saes o așezare rurală. Localitatea va împrumuta denumirea pârâului la sfârșitul secolului al XIII-lea. Se presupune că la începutul acestui secol exista o mica fortificație pe platoul superior al Dealului Cetății, fortificație distrusă de invazia mongolă din anii 1241-1242. Această fortificație este menționată documentar în 1280 sub numele de *Castrum Sex*. Pe platoul inferior al Dealului Cetății se stabilesc două Ordine mănăstirești: călugării dominicani la 1298 și Ordinul franciscan. În secolul al XIV-lea așezarea se urbanizează ca urmare

a venirii altor coloniști meșteșugari. În 1367 localitatea este menționată ca *Civitas de Segusvar*. În secolul al XV-lea se construiesc zidul și turnurile de apărare care înconjoară Dealul Cetății. Zidul este menționat pentru prima dată la 1490. În secolele XV-XVII urmează perioada de maximă prosperitate pentru cetate, fiind amplasată la intersecția unor importante drumuri medievale. Sighișoara este localitatea cu cel mai vechi statut orașenesc din Transilvania (1517). A întreținut un comerț înfloritor cu alte orașe săsești, cu diferite zone ale Transilvaniei, cu Țările Românești, dar a participat și la marele comerț, prin intermediul Brașovului stabilind contacte până în Persia și Țările de Jos. Între 1402-1520 la universitățile din Viena și Cracovia se aflau 95 de studenți sighișoreni. Școala din deal, menționată la 1522, se presupune că este mai veche.

Arhitectura ecleziastică a fost marcată de creșterea numărului membrilor și a forței economice a

comunității: Biserica din Deal și Biserica Mănăstirii au fost edificate între secolele XIII-XV. Biserica din Deal este cel mai important monument al orașului și a patra ca importanță între bisericile gotice ale Transilvaniei. Arhitectural, Sighișoara devine o îmbinare de elemente gotice, renașcentiste și baroce. Cele 14 turnuri de apărare ale principalelor bresle: tăbăcarii, cositorarii, aurarii, frânghierii, măcelarii, cojocarii, țesătorii, croitorii, cizmarii, lăcătușii, dogarii, bărbierii, fierarii și Turnul cu ceas erau construite, apărute și reparate de către meșteșugarii grupați în aceste organizații profesionale.

Orașul nu a putut fi cucerit, deși a suportat câteva asedii (urmele ultimului asediu din 1704 sunt vizibile pe Turnul Cositorarilor). Edificiile civile îmbină stilurile baroc și renașcentist, cele două mari biserici, stilul gotic târziu; în timp se vor mai adăuga stilurile rococo, neogotic, goticul venețian și secesion. Turnul care a funcționat ca sfat al orașului până la 1556, judecătorie și corp de gardă până la sfârșitul secolului al XIX-lea, cuprinde din 1899 Muzeul de Istorie, unde pot fi văzute: ceramica din epoca bronzului, vase rituale dacice, ceramica romana, instrumente medicale și farmaceutice din timpul celebrului farmacist Andreas Bertram (1670) și din timpul Mariei Tereza, mobilier variat, mari mecanisme de închidere a porților cetății, arme, un exemplar din primele

ceasuri de perete, realizat în secolul al XVI-lea în sud-vestul Germaniei, precum și evoluția mecanismului ceasului din turn, existent din secolul al XVI-lea, având figurinele reprezentând zeități romane pentru fiecare zi din săptămână. Centrul orașului medieval Sighișoara este listat din anul 1999 în patrimoniul cultural mondial UNESCO, fiind protejat ca atare. În acest oraș a fost confecționată și instalată o copie a "Statuiei Lupoacei" ("Lupa Capitolina"), simbolul latinității poporului român. În ultimul sfârșit de săptămână al lunii iulie are loc festivalul medieval.

A fost o vacanță de neuitat, vacanță în care am descoperit o mică parte a comorii pe care o găzduiește țara noastră. Dragi cititori, sper să vă fi trezit în suflet dorința de a vizita neasemuitul oraș Sighișoara.

Flaviu DUMA,
ANUL -III

HARAMUL SEMINARULUI

S â m b ă t ă ,
30 ianuarie 2010!
Sărbătoarea *Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan* a fost o zi specială pentru Seminarul Greco-Catolic din Oradea. La Sfânta Liturghie arhierescă, care a început la orele 11.30, au concelebrat preoții formatori. La Sfânta Jertfă liturgică, s-au unit în rugăciune profesorii Facultății de Teologie Greco-Catolică, studenții și credincioșii Parohiei

invitați la festivitate. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul „Schola Cantorum” al Seminarului Teologic din Oradea, condus de prof. dr. Radu Mureșan.

Cuvântul de învățătură pe care PSS Virgil I-a adresat credincioșilor și seminariștilor a fost centrat în jurul prohimenului din Psalmul 18: „*Cerurile vestesc mărirea lui Dumnezeu iar facerea mâinilor lui o vestește tăria*”. „*Cine dintre noi nu a privit cel puțin odată cerul înstelat sau cu luna, și nu a simțit îndemnul de a repeta aceste cuvinte*”, a spus Arhiepiscopul. Toată măreția lui Dumnezeu o putem observa în jurul nostru. Seminariștii trebuie să aibă ca și modele de urmat pe Sfinții Părinți care s-au dăruit cu totul Bisericii lui Hristos.

Cei trei Ierarhi sunt printre cei mai de seamă învățători ai lui Hristos pe care i-a avut Biserica. Acești Sfinți, în secolul al IV-lea, au dat Bisericii învățături fundamentale, preocupându-se de păstrarea și transmiterea lor împotriva ereticilor. Actualitatea acestor scrieri se poate observa și în zilele noastre. Opera lor este vastă, iar activitatea lor a cuprins toate domeniile

și aspectele vieții: sociale, culturale și cele pastoral-misionare.

Să le cerem acestor sfinți să ne călăuzească pe drumul pe care l-am ales fiecare dintre noi și să ne ajute să devenim un *alter Christus*, purtători ai chipului lui Isus.

Mulțumim postului *Radio Maria* care a făcut posibilă transmisia în premieră a Sfintei Liturghii celebrate la Seminarul Teologic Greco-Catolic. Datorită acestei emisiuni, am putut împărtăși bucuria noastră tuturor ascultătorilor *Radio Maria*.

Emanuel GAVRILAȘ,
ANUL -III-

SIMPOZIONUL STUDENȚESC

În zilele de 10, 11 Martie s-a desfășurat la Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea simpozionul științific studențesc anual cu tema „*Preoția, misiune și vocație în context actual*”. Ne-am bucurat de participarea studenților de la diferite facultăți catolice, greco-catolice și ortodoxe din țară (Timișoara, Blaj, Roman, Baia Mare și Craiova), dar și din străinătate (Debrecen, Budapesta). Cele șaisprezece lucrări ne-au oferit o perspectivă amplă asupra Sfintei Taine a Preoției, îmbogățindu-ne cultural și spiritual.

Pe această cale dorim să mulțumim organizatorilor: ASCTO, voluntarilor și sponsorilor, care încurajează și susțin an de an demersul teologic al studenților și caracterul ecumenic al acestor întâlniri. Așteptăm cu nerăbdare următoarea sesiune de comunicări științifice studențești, dialogul deschis al tinerilor teologi de diferite confesiuni, temele de discuții provocatoare și lucrările originale!

REDAȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: pr. Cristian SABĂU

Redactor: Marcel AUȘAN

Din redacție: Otilia BĂLAȘ, Vlad BĂLAN, Andrei DUMA

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic O.P. 1, C.P. 213, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminarium2004@yahoo.com